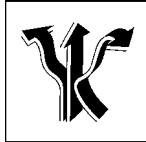

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ У БУДІВНИЦТВІ”
(для спеціалістів)

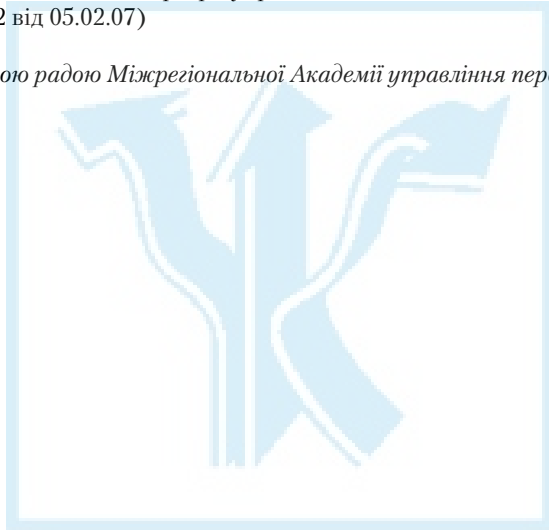
МАУП

Київ 2007

Підготовлено професором кафедри управління бізнесом *А. Д. Чернявським*

Затверджено на засідання кафедри управління бізнесом
(протокол № 2 від 05.02.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Чернявський А. Д. Навчальна програма дисципліни “Управління бізнесом у будівництві” (для спеціалістів) – К.: МАУП, 2007. – 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Управління бізнесом у будівництві”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2007

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У транзитивний період з переходом України до сучасних форм управління в умовах ринкової економіки зростатиме роль будівельного комплексу та значення його діяльності для задоволення попиту населення на різні види послуг, пов'язаних з будівництвом. Це обумовлює необхідність поглибленого вивчення сучасних форм організації діяльності підприємств будівельного комплексу в нових економічних умовах.

Розуміння особливостей системи управління в будівельному комплексі, визначення специфіки надання будівельних послуг суб'єктами ринкової економіки в сучасних умовах є метою вивчення дисципліни "Управління бізнесом у будівництві".

Фахівцям у галузі будівництва часто доводиться вирішувати проблеми трансформації сучасних організацій і підприємств у ринковій економіці, які майже не висвітлюються у науковій літературі з менеджменту.

Стрімкий розвиток ринку будівельних послуг потребує знань сучасних технологій управління.

Завдання дисципліни:

- ознайомитись з основними поняттями і категоріями будівельного менеджменту;
- ознайомитись з сучасними організаційними формами в будівельному комплексі;
- засвоїти методи проектування сучасних організацій і підприємств;
- сформувати навички студентів для самостійної роботи зі створення сучасних підприємств;
- засвоїти методи взаємовідносин між учасниками будівельного процесу на базі договорів підяду;
- навчитися використовувати набуті знання у практичній діяльності.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ У БУДІВНИЦТВІ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	<p>Змістовий модуль I. Економічні засади будівельного бізнесу</p> <p>1 Місце будівельної сфери в економіці держави</p> <p>2 Структура будівельного комплексу України</p> <p>3 Формування ринку будівельних робіт і послуг</p>
	<p>Змістовий модуль II. Організація управління бізнесом: системний підхід</p> <p>4 Місце стратегічного управління в будівельному бізнесі</p> <p>5 Створення організаційних форм управління в будівельному комплексі</p> <p>6 Організація будівельного виробництва</p> <p>7 Управління будівельними інвестиційними проектами</p> <p>8 Управління ризиками інвестиційного проекту</p>
	<p>Змістовий модуль III. Система забезпечення функціонування будівельного бізнесу</p> <p>9 Інноваційні технології в будівництві</p> <p>10 Інформаційне забезпечення будівельного бізнесу</p> <p>11 Управління персоналом</p> <p>12 Управління якістю проекту</p>
	<p>Разом годин: 216</p>

ЗМІСТ
дисципліни
“УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ У БУДІВНИЦТВІ”

Змістовий модуль I. Економічні засади будівельного бізнесу

Тема 1. Місце будівельної сфери в економіці держави

Специфіка будівельної галузі. Роль і значення будівництва в економіці. Сутність будівельного бізнесу.

Значення будівельного комплексу як генератора та мультиплікатора економічного зростання у всіх сферах народного господарства.

Література [2–6]

Тема 2. Структура будівельного комплексу України

Будівельно-монтажні організації, їх основні типи та завдання. Характеристика підприємств промисловості будівельних матеріалів. Домобудівні комбінати як елемент будівельного комплексу. Державні, колективні, приватні будівельні організації та підприємства. Державне регулювання діяльності підприємств будівельного комплексу України.

Література [3–5; 12; 16]

Тема 3. Формування ринку будівельних робіт і послуг

Склад та інфраструктура будівельного ринку в економічно розвинених державах. Будівельні, монтажні та спеціалізовані будівельні організації. Підприємства промисловості будівельних матеріалів. Проектні, консультаційні та інжинірингові організації в інфраструктурі будівельного ринку. Економічні взаємовідносини учасників інвестиційного процесу.

Література [3; 5; 6; 10]

Змістовий модуль II. Організація управління бізнесом: системний підхід

Тема 4. Місце стратегічного управління в будівельному бізнесі

Визначення поняття “стратегічне управління”. Рівні стратегічного управління. Основні фази стратегічного управління. Основні види стратегій. Стратегічні ресурси.

Література [1–3; 8; 16]

Тема 5. Створення організаційних форм управління в будівельному комплексі

Поняття організаційних форм управління. Вибір типу організаційної форми управління. Порядок проектування організаційних форм управління. Сутність та етапи організаційного проектування. Методи проектування організаційних форм управління. Концепція створення багатопрофільних будівельних підприємств. Принципи формування мережних організацій. Оцінка ефективності організаційних форм управління. Тенденції трансформації організаційних форм управління в будівельному комплексі України.

Література [4; 5; 7; 9; 16]

Тема 6. Організація будівельного виробництва

Підготовка будівництва. Порядок розробки, затвердження та експертизи проектів будівництва і реконструкції об'єктів. Проектування організації будівельного виробництва. Календарне планування будівництва об'єктів. Будівельний генеральний план, організація будівельних майданчиків і транспорту на об'єкті будівництва.

Література [2; 3; 5; 12; 16]

Тема 7. Управління будівельними інвестиційними проектами

Основні поняття та класифікація інвестиційних проектів. Фази життєвого циклу та структура проекту. Організаційні форми управління проектами. Організація контролю якості за стадіями проекту. Склад і порядок розробки проектно-кошторисної документації. Фінансування проекту. Розробка бюджету проекту. Організація контролю регулювання. Управління змінами. Управління процесом реалізації проекту.

Література [2; 3; 10; 16]

Тема 8. Управління ризиками інвестиційного проекту

Основні поняття будівельних ризиків. Визначення потенційних ризиків. Методи аналізу ризиків. Методи зниження ризиків. Управління ризиками. Загальні положення теорії управління ризиками проекту. Інструменти управління проектними ризиками. Інструменти управління ризиками інвестора. Страхування як інструмент захисту кредитора.

Література [3; 16; 18–20]

Змістовий модуль III. Система забезпечення функціонування будівельного бізнесу

Тема 9. Інноваційні технології в будівництві

Поняття інновацій в будівництві. Напрями реалізації інновацій в будівельній сфері. Методи реалізації інновацій. Принципи розробки інноваційних програм. Технологічні етапи розробки інноваційних проектів. Визначення ефективності інноваційних проектів. Впровадження нової будівельної продукції, техніки та технологій.

Література [5; 7; 12; 18; 19]

Тема 10. Інформаційне забезпечення будівельного бізнесу

Сучасне інформаційне забезпечення управління інвестиційними проектами. Сутність інформаційних систем управління. Сучасні підходи до програмно-інформаційного забезпечення управління проектами. Вибір системи для управління проектами. Сучасні технології управління інвестиційними проектами. Організація управління інформаційним забезпеченням проекту. Планування інформаційних потоків. Інформаційне забезпечення процесу управління проектами. Ієрархія вимог до програмного забезпечення. Функціональні можливості програмного забезпечення управління проектами. Сучасне програмне забезпечення управління проектами.

Література [2; 3; 13; 16; 20]

Тема 11. Управління персоналом

Новітні концепції використання людського потенціалу. Кадрова стратегія та планування. Роль служб управління персоналом у будівельному виробництві. Кадрова служба та її функції. Вимоги

до працівників кадрових служб. Організація кадрової служби. Роль кадрових служб у формуванні виробничих підрозділів будівельних організацій.

Література [1; 14; 15]

Тема 12. Управління якістю проекту

Управління якістю як спеціалізований вид менеджменту. Концепція управління якістю проекту. Метод системного управління якістю (Total Quality Management). Структура витрат на забезпечення якості проекту. Система норм і стандартів. Сутність управління якістю проекту. Програма забезпечення якості проекту. Технічна інспекція якості з боку підрядчика (замовника) на підприємствах-постачальниках. Технічна інспекція перед початком будівельних робіт. Авторський нагляд у процесі будівництва об'єктів.

Література [1; 6; 13; 15–17]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольну роботу студенти виконують у формі реферату, який складається з двох частин: теоретичної, де висвітлюються теоретичні підходи, проблеми певного напрямку і практичної, де наводиться приклад застосування теоретичних аспектів діяльності підприємства (організації) будівельного комплексу.

Контрольну роботу доцільно виконувати на прикладі із використанням даних підприємства (організації) за місцем роботи студента. Для розв'язання контрольного завдання рекомендується використовувати реальні документи, нормативи тощо, які застосовуються відповідними підрозділами (службами) підприємства.

Номер теми контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки або вибирає іншу тему, пов'язану з місцем роботи, яку він узгоджує з викладачем.

Контрольна робота повинна мати таку структуру:

1. Титульний аркуш.
2. Вступ (одна сторінка).
3. Теоретична частина (7–10 сторінок).
4. Практична частина (4–6 сторінок).
5. Висновки (одна сторінка).
6. Список використаної літератури (не менше 10 позицій, періодичні видання та інформація з Інтернету).
7. Додатки (за необхідності).

Загальний обсяг контрольної роботи — 15–20 сторінок формату А4 друкованого тексту (60 літер шрифтом 14 і 30 рядків на сторінці).

Контрольну роботу слід оформлювати відповідно до методичних документів МАУП.

Перед написанням контрольної роботи рекомендується виписати ключові слова.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Будівельний комплекс як генератор та мультиплікатор економічного зростання у всіх сферах народного господарства.
2. Державне регулювання діяльності підприємств будівельного комплексу України.
3. Склад та інфраструктура будівельного ринку.
4. Організаційні форми управління в будівельному комплексі.
5. Методи проектування організаційних форм управління.
6. Розробка проектної-кошторисної документації в будівництві.
7. Концепція управління якістю інноваційного будівельного проекту.
8. Ризики в будівельному виробництві та методи їх зниження.
9. Принципи розробки інноваційних програм у будівництві.
10. Інформаційне забезпечення будівельних інвестиційних проектів.
11. Тендерна документація, її структура та призначення.
12. Механізм коригування договірних цін у процесі будівництва.
13. Механізми забезпечення виконання зобов'язань за договором підряду.
14. Проектна документація, порядок її узгодження.
15. Порядок експертизи проектної документації.
16. Порядок внесення змін до проектної документації у процесі будівництва.
17. Організація контролю у процесі управління інвестиційними проектами.
18. Фази життєвого циклу будівельного проекту.
19. Взаємодія учасників будівельного проекту.
20. Сучасні підходи до програмно-інформаційного забезпечення управління проектами.
21. Формування структури будівельного ринку України в умовах ринкової економіки.

22. Організаційна структура підприємства промисловості будівельних матеріалів.
23. Організаційно-економічні відносини генпідрядних і субпідрядних організацій.
24. Сучасні підходи до формування будівельних субринків.
25. Концепція формування сучасних організаційних форм управління в будівельній галузі.
26. Державні будівельні нормативи, їх склад та значення.
27. Порядок укладення договору підряду на будівництво нового об'єкта.
28. Порядок укладення договору підряду на реконструкцію об'єкта.
29. Порядок укладення договору підряду на капітальний ремонт споруди.
30. Методи формування договірної ціни в будівництві.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Специфіка будівельної галузі.
2. Структура будівельного комплексу України.
3. Види підприємств будівельного комплексу.
4. Державне регулювання діяльності підприємств і організацій будівельного комплексу.
5. Склад та інфраструктура ринку будівельної продукції та послуг.
6. Учасники будівельного процесу, їх права та обов'язки.
7. Економічні взаємовідносини учасників інвестиційного будівельного процесу.
8. Основні фази стратегічного управління.
9. Поняття організаційних форм управління.
10. Порядок формування організаційних форм управління.
11. Концепція створення сучасних мережних організацій.
12. Тенденції трансформації організаційних форм управління в будівельному комплексі України.
13. Порядок розробки проектів будівництва.
14. Порядок погодження проектної документації на будівництві об'єктів.
15. Експертиза будівельних проектів.
16. Визначення поняття “інвестиційний проект”.
17. Класифікація інвестиційних будівельних проектів.
18. Фази життєвого циклу інвестиційного проекту.

19. Організаційні форми управління проектами.
20. Склад і порядок розробки проектно-кошторисної документації.
21. Порядок фінансування інвестиційного проекту.
22. Порядок розробки бюджету проекту.
23. Управління змінами у процесі реалізації інвестиційного проекту.
24. Управління процесами реалізації інвестиційного проекту.
25. Основні поняття будівельних ризиків.
26. Методи аналізу ризиків.
27. Методи зниження будівельних ризиків.
28. Управління будівельними ризиками.
29. Поняття інновацій в будівництві.
30. Напрями реалізації інновацій в будівельній сфері.
31. Методи впровадження інновацій.
32. Принципи розробки інноваційних програм.
33. Технологічні етапи розробки інноваційних проектів.
34. Методи визначення ефективності інноваційних проектів.
35. Сучасне інформаційне забезпечення управління проектами.
36. Сутність інформаційних систем.
37. Сучасні підходи до програмно-інформаційного забезпечення управління проектами.
38. Вибір системи управління проектами.
39. Сучасні технології управління інвестиційними проектами.
40. Організація управління інформаційним забезпеченням проекту.
41. Планування інформаційних потоків.
42. Інформаційне забезпечення процесу управління проектами.
43. Ієрархія вимог до програмного забезпечення проектів.
44. Функціональні можливості програмного забезпечення управління проектами.
45. Класифікація сучасних програм забезпечення управління проектами.
46. Сучасні концепції використання людського потенціалу.
47. Кадрова стратегія та планування розвитку колективу підприємства.
48. Роль служб управління персоналом.
49. Кадрова служба підприємства та її функції.
50. Вимоги до працівників кадрових служб.
51. Роль кадрових служб у формуванні виробничих підрозділів будівельних організацій.

52. Поняття управління якістю як спеціалізований вид менеджменту.
53. Концепція управління якістю проекту.
54. Метод системного управління якістю.
55. Структура витрат на забезпечення якості проекту.
56. Система норм і стандартів.
57. Програма забезпечення якості проекту.
58. Технічна інспекція якості з боку підрядчика на підприємствах-постачальниках.
59. Організація контролю перед початком будівельних робіт.
60. Авторський нагляд у процесі будівництва об'єктів.
61. Способи укладення договору підряду.
62. Предмет договору підряду, істотні умови договору.
63. Концептуальні підходи до визначення договірної ціни в будівництві.
64. Призначення тендерної документації, її структура.
65. Механізми коригування договірних цін у процесі будівництва.
66. Права та обов'язки замовника в будівництві.
67. Права та обов'язки генерального підрядника.
68. Механізми забезпечення виконання зобов'язань за договором підряду.
69. Система гарантів забезпечення договору підряду.
70. Зміст проектної документації, порядок її узгодження з державними органами та органами місцевого самоврядування.
71. Експертиза проектної документації.
72. Порядок передавання проектної документації замовникам.
73. Порядок внесення змін до проектної документації у процесі будівництва.
74. Порядок залучення субпідрядних організацій до виконання робіт.
75. Зміст і склад субпідрядного договору.
76. Відповідальність генпідрядника перед субпідрядником.
77. Відповідальність субпідрядника перед генпідрядником і замовником.
78. Організація контролю будівельних робіт, державні стандарти, будівельні норми, інші нормативні документи з контролю якості.
79. Порядок усунення виявлених у процесі роботи приймальних комісій недоліків і дефектів будівельних робіт.

80. Зміст і сутність інформаційних систем управління будівельними проектами.
81. Органи державного регулювання в будівельній галузі.
82. Концепція формування сучасних організаційних форм управління.
83. Принципи формування багатопрофільних будівельних організацій.
84. Визначення економічної стратегії багатопрофільних будівельних організацій.
85. Державні будівельні нормативи, їх роль та значення в системі управління.
86. Порядок укладення та виконання договору підряду на будівництво нових об'єктів.
87. Порядок укладення та виконання договору підряду на реконструкцію об'єкта.
88. Порядок укладення та виконання договору підряду на реставрацію об'єкта.
89. Порядок укладення та виконання договору підряду на капітальний ремонт будівлі.
90. Порядок укладення та виконання договору підряду на технічне переоснащення підприємств.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Сладкевич В. П., Чернявський А. Д.* Современный менеджмент (в схемах): Опорный конспект лекций. — 2-е изд., доп. — К.: МАУП, 2002. — 152 с.
2. *Федоренко В. Г.* Инвестознавство: Підручник. — 2-ге вид., переробл. — К.: МАУП, 2002. — 408 с.
3. *Чернявський А. Д.* Тенденції ринкової трансформації організаційних форм управління в будівельному комплексі України. — К.: Оптика, 2003. — 326 с.
4. *Чернявський А. Д.* Організаційне проектування: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2005. — 160 с.
5. *Чернявський А. Д.* Формування інноваційної моделі регіональної структури будівельного комплексу / Міжнар. наук.-практ. конф. "Інноваційно-інвестиційні моделі трансформації перехідних суспільств". — Вип. 4. — Біла Церква, 2003.

6. *Чернявський А. Д., Іткін О. Ф.* Економічна ефективність управління будівельним комплексом України // Будівництво України. — 2003. — № 2. — С. 13–17.
7. *Чернявський А. Д.* Механізм створення холдінгової компанії в будівельному комплексі України // Будівництво України. — 2003. — № 4. — С. 11–15.
8. *Чернявський А. Д.* Організаційно-економічні відносини учасників інвестиційного процесу // Наук.-техн. зб. — К.: Техніка, 2003. — Вип. 50. — С. 3–7.
9. *Чернявський А. Д.* Основні тенденції змін організаційних форм управління в будівельному комплексі України // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин: Зб. наук. праць. — К., 2003. — Вип. 12. — С. 145–148.
10. *Чернявський А. Д.* Формування акціонерного товариства в будівельному комплексі України // Шляхи підвищення ефективності будівництва в умовах формування ринкових відносин: Зб. наук. праць. — К., 2003. — Вип. 12. — С. 50–56.
11. *Чернявський А. Д.* Державне регулювання інвестиційної діяльності у розвинених країнах // Будівництво України. — 2005. — № 3. — С. 6–8.
12. *Чернявський А. Д.* Формування сучасних мережних організацій в будівельному комплексі // Будівництво України. — 2007. — № 1. — С. 2–6.
13. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. № 668 “Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві”.
14. *Теория и практика управления персоналом: Учеб.-метод. пособие* / Авт.-сост. Г. В. Щёкин. — 2-е изд., стереотип. — К.: МАУП, 2003.
15. *Управление бизнесом: Экспресс-курс для деловых людей* / Авт.-сост. Г. В. Щёкин. — 3-е изд. перераб. и доп. — К.: МАУП, 1998. — 204 с.

Додаткова

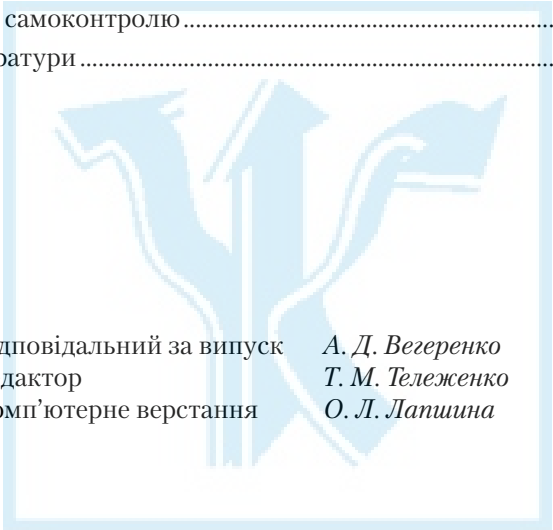
16. *Кобиляцький Л. С.* Управління проектами: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 200 с.
17. *Фомичев С. К. и др.* Основы управления качеством: Учеб. пособие / С. К. Фомичев, А. А. Старостина, Н. П. Скрыбина. — К.: МАУП, 2000. — 196 с.

18. *Гринев В. Ф.* Инновационный менеджмент: Учеб. пособие. — К.: МАУП, 2000. — 148 с.
19. *Устенко О. Л.* Теория экономического риска: Моногр. — К.: МАУП, 1997. — 164 с.
20. *Черкасов В. В.* Проблемы риска в управленческой деятельности: Моногр. — М.: Рефл.-бук; К.: Ваклер, 1999. — 288 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Управління бізнесом у будівництві”	4
Зміст дисципліни “Управління бізнесом у будівництві”	5
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми контрольних робіт.....	9
Питання для самоконтролю	10
Список літератури.....	13

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *О. Л. Лапшина*

МАУП

Зам. № ВКЦ-3246

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП